

RIKSTEATERN

LÄRARHANDLEDNING
LOUISE OCH BJÖRNARNA

OM LÄRARHANDLEDNINGEN

Louise är 11 år och bor i en småstad i Kanada. En dag när Louise är på väg hem från skolan upptäcker hon plötsligt att en stor björn går bakom henne. Den är vit, men liksom genomskinlig, ja osynlig. Hon kommer hem och berättar för sin familj som först inte riktigt förstår. Men det dröjer inte länge förrän alla som bor i staden har stora vita björnar bakom sig...

Samtalet efter en föreställning är precis som den kvalitativa teatern och dansen, en resa ut i okänd mark där frågorna är viktigare än svaren. Denna lärarhandledning är framtagen för att ge dig och dina elever möjlighet att genom olika frågeställningar och associationer stanna kvar i fö-

reställningen och de tankar som den väcker. Här finns en kortare beskrivning av själva föreställningen och uppslag på hur man kan sätta igång ett samtal om en teaterupplevelse. Ytterligare tankar om hur teaterupplevelser kan bearbetas i skolan finns i skriften "Att öppna nya världar" som du kan beställa på Riksteaterns webbplats.

– Louise och björnarna handlar om behovet att få stanna kvar i den trygga barndomen så länge som möjligt. Jag hade själv en fantasivän som liten. Jag kommer inte ihåg när han försvann men nu som vuxen kan jag sakna honom ibland. Kanske är det den bekymmerslösa barndomen jag saknar, säger regissören Dritero Kasapi.

Välkomna!

RESUMÉ

Louise kommer in i köket och berättar för sin pappa lan att hon har varit med om något fantastiskt. En stor vit, genomskinlig isbjörn har slagit följe med henne. Hon frågar om isbjörnen får följa med in i köket. Pappan ser konfunderad men beslutar sig för att acceptera Louise berättelse och Louise bjuder in isbjörnen. Elinor, hennes syster kommer in och har ingen lust att tro på osynliga isbjörnar, hon tycker att Louise är knäpp. Louise presenterar pappan och sin syster för isbjörnen.

Morgonen därpå undrar Louise vad hon ska göra av isbjörnen. Pappan förstår först inte vad hon menar men kommer sedan ihåg berättelsen om den genomskinliga björnen. Han föreslår att Louise ska lämna isbjörnen hemma och säger att elever inte kan ta med isbjörnar till skolan. Några dagar senare berättar Louise vid matbordet att hon nu har sett fler björnar. Hon påstår att de finns överallt. Till och med bakom lan. Pappan hoppar till, precis som om det var en isbjörn bakom honom. Han frågar Louise vad björnen gör där och får svaret att det är hans isbjörn.

När Louise gått i väg till skolan berättar Elinor om att hon är bekymrad över systemens prat om björnar. Pappan menar att det inte är något att oroas över. Någon vecka senare kommer Louise hem och berättar att staden nu invaderats av isbjörnar. Elinor bråkar med henne och Louise berättar för pappan att Elinor hånglat med en kille utanför skolan.

Senare försöker Louise övertyga Elinor om att även hon har en björn bakom sig. Louise kliar sig i hårbotten och pappan försöker behandla med varmt vatten. Lössen biter sig fast trots att de köper behandlingsmedel på apoteket. Snart har både pappan och Elinor fått löss.

Louise pratar allt mer intensivt om björnarna medan Elinor pendlar mellan glädje och förtvivlar när hon pratar om sin pojkvän. Samtidigt tilltar Elinors oro över systemen. När hon pratar med sin pappa erkänner hon dock att hon själv känner någons närvaro bakom henne. En morgon när alla lämnat huset smyger en polis utanför huset och tittar in genom fönstret. På kvällen berättar pappan för Elinor att Louise pratat i skolan om isbjörnar och att lärare och polisen blivit både misstänksamma och förundrade inför Louise historia. När helgen kommer är Louise och lan vid floden och fiskar. Utan att han dragit upp några fiskar är hinken plötslig full med fisk. Louise tycker inte det är konstigt. Han har ju fått hjälp av sin björn hävdar hon. Trots att han inte kan förklara hur fiskarna dragits upp ber han Louise att sluta upp med pratet om björnarna.

Elinors tålamod med Louise är på upphällning och hon berättar att hennes syster bara sitter i trapphuset hela dagarna. Pappan försöker prata med Louise men hon drar sig undan. Mitt i ett bråk mellan systrarna kommer jägaren Bob Prescott in. Han har en flaska sprit i ena handen och geväret i andra. Han pratar om att det är björnspår runt huset och att det inte ska vara rädda. Han intygar att de är

i full säkerhet. Prescott och några av hans kompisar drar högljutt förbi huset. Pappan kallar dem för ett galet Anti-björngarde.

Elinor kommer hem efter att hon varit på en sen fest och går in till Louise för att natta henne. Hon går ner till köket och pappan tittar ut genom fönstret och ser Louise springa på fältet. Jägaren kommer, full och skjuter omkring sig. Elinor och lan ropar efter Louise men hon fortsätter att springa. Jägaren avlossar ett skott och någon hörs falla. Pappan rusar ut på fältet. Han kommer tillbaka med Louise i famnen och Elinor springer chockad fram men Louise är oskadd. När hon sakta vaknar upp ser hon håglös ut. Hon berättar att alla björnar gett sig av, att de är försvunna, kanske döda. Lan och Elinor försöker övertyga henne om att de fortfarande lever men att de förvandlats till något annat.

OM SAMTAL

Vi kommer ihåg olika saker efter en föreställning och vi berörs på olika sätt av olika skeenden på scenen. Att tillsammans försöka beskriva och reflektera över vad som hände under en föreställning kan vara ett sätt att komma åt olika delar i pjäsen. Att föra samtalet från en beskrivande nivå över en associativ nivå till en mer personlig nivå kan vara ett sätt att komma förbi mer svepande omdömen som "bra" eller "dåligt". Nedan beskrivs hur ett samtal kan läggas upp.

Minnesrunda. I den första *beskrivande* fasen är tanken att eleverna i sina beskrivningar ska hålla sig så nära det som hände på scen. Låt så många elever som möjligt bidra med olika delar fram till att hela pjäsen återberättats i klassen. En gemensam beskrivande minnesrunda blir på detta sätt en överenskommelse om vad som faktiskt hände på scen. Prova gärna frågor som,

- Minns du hur det började?
- Hur många var de på scenen?
- Hur såg de olika karaktärerna ut?
- Hur rörde de sig?
- Var de ensamma, var för sig, eller var de tillsammans?
- Hur slutade föreställningen?

Beskrivningen bidrar till att påminna varandra om händelser som först kanske inte förefallit så viktiga men som kan visa sig ha haft stor betydelse för hur eleverna uppfattade och upplevde pjäsen.

Reflektionsrunda. En beskrivande del kan följas av frågor om hur eleverna *associerar* kring olika händelser i pjäsen. En första reflektionsrunda rör sig oftast om de associationer vi har gemensamt. Denna diskussion kan också handla om de delar man inte finner trovärdiga. Prova frågor som,

- Vad tänker du på i den scen du beskrev?
- Hur tänker de andra i gruppen om samma scen?

Personliga reflektioner. I den tredje nivån lyfter man fram mer *personliga associationer*, sådana eleverna kan vara ensamma om att ha. Prova frågor som,

- Kände du igen något av det som hände?
- Vad påminde de olika scenerna dig om?

Diskussionsfrågor till pjäsen "Louise och björnarna"

- Vilka spontana reaktioner, frågor och funderingar får du efter att ni sett pjäsen?
- Vilka scener förvånar dig mest?
- På vilket sätt skulle du möta Louise berättelse om björnar?
- Hur skulle du agera om du var pappan?

VISSTE DU ATT...

...av de myter och berättelser som finns kring björnen är att den under århundraden har ansetts stå mycket nära människan. Ibland har det gått så långt att gränserna mellan vad som är björn och vad som är människa försvunnit. I svensk tradition omnämns björnen ofta med mänskliga namn såsom *Barfota-Lasse*, *Skogs-nisse*, *godfar*, *storf* och *skogsfarfar*.

...konstgruppen Improve Everywhere i november 2009 genomförde en jättepromenad med osynliga hundar genom Brooklyn, New York. Det var en hyllning till en lokal uppfinnare som på 70-talet tillverkat ett koppel för osynliga hundar.

... att löss inte kan hoppa och flyga. Deras kloliknande fötter är särskilt anpassade för att vandra på hår

BARNENS EGET VAL BLEV FÖRESTÄLLNING PÅ RIKSTEATERTURNÉ

Louise och björnarna är den första pjäser i Riksteaterns historia som är utvald av elever. 2009 läste sexor och åttor på Björkhaga skola i Tumba flera ungdomspjäser i en så kallad Läskommitté. De valde ut Louise och björnarna som den bästa pjäsen för barn och unga. Pjäsen är skriven av den franska författaren Karin Serres, översatt av Marie Kraft och Erik Uddenberg och regisseras av Dritëro Kasapi. I rollerna syns Polly Kisch, Tobias Aspelin och Helena Nizic.

Riksteaterns arbete med att läsa dramatik i grundskolan är idag riksomfattande och bedrivs tillsammans med länsteatrar och skolor i Halland, Sörmland, Örebro, Skellefteå och Blekinge-Kronobergs län. De elever som deltar i arbetet kan därefter delta i så kallade Scenråd där konstnärlig ledning, regissörer på länsteatrar samtalar med elever om framtida repertoar och pjäsval. Under 2010/11 organiseras Scenråd i Varberg, Eskilstuna och Växjö. Syftet med verksamheten är att öka barn och ungas delaktighet i och inflytande över den repertoar som produceras för skolor runt om i landet.

Gå in på skolscenen.riksteatern.se om du vill veta mer om dramatik i grundskolan.

LOUISE OCH BJÖRNARNA

Louise: **Polly Kisch**
Storasyster & mamma: **Helena Nizic**
Pappa & Robert Prescott: **Tobias Aspelin**
Polis: **Peter Norman**
Regi: **Dritëro Kasapi**

Av: **Karin Serres**
Översättning: **Marie Kraft & Erik Uddenberg**
Scenografi & kostym: **Annika Bromberg**
Mask: **Gunilla Pettersson**
Ljusdesign & ljud/ljustekniker: **Holger Tistad**
Ljuddesign: **Robert Gejskog**
Kostym/rekvisitatekniker: **Peter Norman**

Scenmästare: **Janne Hultgren**
Producent: **Jenny Engström**

Pressansvarig: **Erica Espling**
Ansvarig för skolmaterialet: **Isak Benyamine**

Foto: **Sanna Lindberg**